La comunió entre la Prelatura de l'Opus Dei i les diòcesis

Mons. Francesco Monterisi
Secretari de la Congregació per als Bisbes

Intervenció de Mons. Francesco Monterisi, secretari de la Congregació per als Bisbes en la commemoració del 25è aniversari de l'Opus Dei com a Prelatura Personal a Madrid, el 2 de maig de 2008. Aquesta intervenció adquireix una especial rellevància en coincidir l'esmentat aniversari amb els 80 anys de la fundació de l'Obra, el 2 d'octubre d'aquest any 2008.

El 28 de novembre de 1982, el papa Joan Pau II va erigir l'Opus Dei com a Prelatura Personal de l'Església Catòlica. El 19 de març de 1983, va ser solemnement executada la butlla *Ut sit*, quan ja havia estat promulgat el Codi de Dret Canònic, el 25 de gener de 1983. Sens dubte, estem commemorant un esdeveniment important, tant per a la institució fundada per sant Josepmaria Escrivà de Balaguer, com per a tota l'Església: es donava definitivament via i aprovació a una força apostòlica present en els cinc continents i s'erigia per primera vegada una Prelatura Personal.

Com és sabut, el Decret Conciliar *Presbyterorum Ordinis,* de 1965, havia al·ludit a la creació de prelatures personals. La idea havia estat represa en el *Motu Proprio* de Pau VI, *Ecclesiae Sanctae,* i després en el Codi de Dret Canònic, en els cànons 294-297.

No obstant això, ja molt abans de la celebració del Vaticà II, sant Josepmaria venia resant perquè fos possible una intervenció de l'autoritat eclesiàstica que confirmés la unitat de vocació dels diversos membres de l'Opus Dei i garantís la seva condició de fidels laics o de sacerdots seculars a l'Església.

Sant Josepmaria volia sobretot que el reconeixement jurídic definitiu de l'Opus Dei es portés a terme dins el dret comú de l'Església, sense privilegis i sense règim d'excepció.

Buscava que el dret permetés la incardinació de sacerdots en un organisme eclesial per a la formació dels membres de

Biblioteca Virtual Josemaría Escrivá de Balaguer y Opus Dei

l'Obra i per a la seva participació en les tasques apostòliques. A més a més, la intervenció de la Santa Seu hauria de reconèixer l'organització internacional de l'Opus Dei, perquè aquesta no es limita a un territori concret.

Una característica important dels fidels de l'Opus Dei és la igualtat de condició respecte dels altres fidels de les diòcesis i parròquies, en el sentit que la pertinença a l'Obra no els aparta de les Esglésies particulars. Per això, la solució jurídica definitiva havia de deixar clara la dependència dels fidels de l'Opus Dei respecte dels bisbes, ni més ni menys que els altres fidels de la diòcesi.

Totes aquestes característiques quedaven garantides amb la figura de les prelatures personals.

Com queda recollit en les biografies publicades, sant Josepmaria confià molt en el poder de l'oració, abans que en l'estudi dels aspectes formals i jurídics de la qüestió. Segurament no sense emoció, els membres de l'Opus Dei llegiren aquestes paraules de Joan Pau II en el preàmbul de la constitució apostólica *Ut sit,* que erigí la Prelatura:

«Amb grandíssima esperança, l'Església dirigeix amb cura maternal la seva atenció a l'Opus Dei, que, per inspiració divina, el Servent de Deu Josepmaria Escrivà de Balaguer fundà a Madrid el 2 d'octubre de 1928, amb el fi que sempre sigui un instrument apte i eficaç de la missió salvífica que l'Església porta a terme per a la vida del món».[1]

[1] JOAN PAU II, Constitució Apostólica *Ut sit,* 28.XI.1982, *AAS,* 75 (1983), pàg. 423-425, proemi.

Una característica important dels fidels de l'Opus Dei és la igualtat de condició respecte dels altres fidels de les diòcesis i parròquies, en el sentit que la pertinença a l'Obra no els aparta de les Esglésies particulars.

Biblioteca Virtual Josemaría Escrivá de Balaguer y Opus Dei

Col·laboració dels membres de l'Opus Dei en les activitats diocesanes.

La comunió entre la Prelatura de l'Opus Dei i les diòcesis és una joiosa realitat pràctica. El cardenal Camilo Ruini, en un admirable discurs del passat 11 de març, a partir de la base de la seva llarga experiència com a vicari general del Sant Pare per a la diòcesi de Roma, i especialment com a secretari i després com a president de la Conferència Episcopal Italiana, ha exposat i documentat que la presència i activitat dels membres de l'Opus Dei ha de beneficiar, i de fet, ha beneficiat les activitats pastorals de cadascuna de les diòcesis en què treballen. Com a conclusió del seu discurs, el cardenal Ruini deia: «Després d'aquestes reflexions, es demostra que l'acció de l'Opus Dei a les diòcesis en què treballa és interior a elles, contribuint a donar a cada diòcesi la diversificació interna que és pròpia de la comunió. És un servei que apareix dins la mateixa diòcesi gairebé naturalment, sense necessitat d'una inserció ulterior... I les diòcesis reconeixen que el fruit d'aquest servei es dóna principalment en la vida viscuda pels seus fidels; en aquesta vida es verifica la dimensió profètica de la crida a la santedat enmig del món i d'ella la diòcesi obté fruits abundants de santedat i vida apostòlica».

Les diòcesis reconeixen que el fruit de tal servei es dóna principalment en la vida viscuda pels seus fidels; en aquesta vida es verifica la dimensió profètica de la crida a la santedat enmig del món i d'ella la diòcesi obté fruits abundants de santedat i vida apostòlica.

Es podria afegir que, amb les disposicions jurídiques contingudes en el Codi de Dret Canònic i en la Constitució Apostòlica *Ut sit,* la Santa Seu vetlla perquè la labor de les jurisdiccions personals al territori de les diòcesis es porti a terme amb esperit de comunió.

Biblioteca Virtual Josemaría Escrivá de Balaguer y Opus Dei

D'altra banda, la Constitució Apostòlica *"U sit"* (núm. 6) preveu que cada cinc anys el Prelat presenti al Romà Pontífex, a través de la Congregació per als Bisbes, un informe sobre la situació de la Prelatura i del desenvolupament del seu treball.

No tenien fonament, doncs, les preocupacions que alguns van manifestar en els anys pròxims a l'erecció de la Prelatura, pensant que l'Opus Dei quedaria al marge de la Jerarquia. Al contrari, amb la Prelatura, l'Opus Dei està sotmès al règim d'un Prelat que la dirigeix en comunió amb la Seu Apostòlica i amb els altres bisbes.

La Societat Sacerdotal de la Santa Creu

En parlar de l'Opus Dei, es pensa immediatament en la feina que la Prelatura realitza a favor dels laics, promovent la vida cristiana en el món del treball, en la família, etcètera.

Però, en referir-nos al servei prestat a les diòcesis, penso que no es pot silenciar el gran apostolat que l'Opus Dei realitza a través de la Societat Sacerdotal de la Santa Creu. Efectivament, mitjançant aquesta associació de clergues, es presta una ajuda espiritual als sacerdots incardinats en les diferents diòcesis del món, i els que senten la crida vocacional poden adherir-se a la dita Societat, sense que per això disminueixi gens ni mica la seva dedicació a la diòcesi ni la seva dependència del seu bisbe. Més encara: la formació que es dóna als clergues tendeix a reforçar aquesta dedicació; així ho explicava el Fundador: «L'esperit de l'Opus Dei, en efecte, té com un tret essencial el fet de no treure ningú del seu lloc - *unusquisque, in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat* (1 Cor 7, 20)- sinó que porta a fer que cadascú compleixi les tasques i deures del seu estat, de la seva missió en l'Església i en la societat civil, amb la major perfecció possible. Per això, quan un sacerdot s'adscriu a la Societat Sacerdotal de la Santa Creu, no modifica ni abandona la seva vocació diocesana –dedicació al servei de l'església local a què està incardinat, plena dependència del seu ordinari, espiritualitat secular, unió amb els altres sacerdots, etc.-, sinó que, al contrari, es compromet a viure aquesta vocació amb plenitud, perquè sap que ha de buscar la perfecció precisament en el mateix exercici de les seves obligacions sacerdotals, com a sacerdot diocesà». I sant Josepmaria concloïa: «Els fruits de tota aquesta feina? Són per a les esglésies locals, a les quals aquests sacerdots serveixen. I, d'això, en gaudeix la meva ànima de sacerdot diocesà, que ha tingut, a més a més, molt sovint, el

Quan un sacerdot s'adscriu a la Societat Sacerdotal de la Santa Creu no modifica ni abandona la seva vocació diocesana sinó que, al contrari, es compromet a viure aquesta vocació amb plenitud, perquè sap que ha de buscar la perfecció precisament en el mateix exercici de les seves obligacions sacerdotals, com a sacerdot diocesà.

Biblioteca Virtual Josemaría Escrivá de Balaguer y Opus Dei

consol de veure amb quin afecte el Papa i els bisbes beneeixen, desitgen i afavoreixen aquest treball».[2]

Els fruits de les activitats de l'Opus Dei a l'Església

La publicació dels documents de fa 25 anys va anar acompanyada d'un text escrit pel qui era aleshores prefecte per a la Congregació dels Bisbes, el cardenal Sebastiano Baggio. Es tractava d'un comentari i presentació de la decisió pontifícia. El títol d'aquell comentari era molt expressiu: *Un bene per tutta la Chiesa*. Allí s'explicava que la decisió de Joan Pau II era adequada a la realitat espiritual i pastoral de l'Opus Dei, però que, de manera inseparable, havia de beneficiar a tota l'Església.[3]

La mateixa Constitució Apostólica *Ut sit* comença precisament motivant l'acte d'erecció de la Prelatura, en afirmar que es realitza «amb la finalitat que l'Opus Dei sempre sigui un instrument apte i eficaç de la missió salvífica que l'Església porta a terme per a la vida del món». Estava molt endins del cor de sant Josepmaria la convicció que la raó de ser de l'Opus Dei es troba en el fet de servir l'Església. I, en efecte, la tasca que realitza la Prelatura no queda tancada en ella, sinó que, difonent el missatge de la crida universal a la santedat i elevant el nivell de formació cristiana, afavoreix directament les diòcesis en què treballa, ja que els beneficiaris d'aquesta tasca són els fidels d'aquestes diòcesis.

Així ho explicava el Servent de Déu Joan Pau II dirigint-se a alguns fidels de la Prelatura que havien participat a Roma en unes Jornades de reflexió sobre la Carta Apostòlica *Novo mil·lennio ineunte:* «Desitjo subratllar, primerament, que la pertinença dels fidels laics tant a la seva església particular com a la Prelatura, a la qual estan incorporats, fa que la missió peculiar de la Prelatura s'uneixi en el compromís evangelitzador de tota església particular, tal com ho va preveure el Concili Vaticà II en plantejar la figura de les prelatures personals».[4]

L'acte mateix d'erecció de la Prelatura, afirma que es realitza «amb la finalitat de que l'Opus Dei sempre sigui un instrument apte i eficaç de la missió salvífica que l'Església porta a terme per a la vida del món.

---

[2] SANT JOSEPMARIA ESCRIVÀ, *Converses amb Mons. Escrivà de Balaguer,* pàg. 16

[3] Cfr. S. BAGGIO, *"Un bien para toda la Iglesia", L'Osservatore Romano,* ed. espanyola, 5.XII.1982.

[4] JOAN PAU II, Discurs als participants en l'Encontre sobre la *Novo milennio ineunte,* promogut per la Prelatura de l'Opus Dei, 17.III.2001, *L'Osservatore Romano*, 18.III.2001, pàg. 6.

Biblioteca Virtual Josemaría Escrivá de Balaguer y Opus Dei

El Sant Pare ha fet ben palès que la tasca que correspon al Prelat de l'Opus Dei beneficia tota l'Església, quan, amb ocasió de les bodes d'or sacerdotals de sa Excel·lència Mons. Xavier Echevarría, el felicitava amb aquestes paraules: «Governant la teva Prelatura i contemplant en ella la gràcia de Déu, no cessis d'exhortar els seus membres –amb el teu exemple, amb els teus escrits, amb la teva paraula i els teus viatges pastorals- a romandre en el Senyor amb un cor ferm (Act 11, 23). Quan fomentes l'afany de santedat personal i el zel apostòlic dels teus sacerdots i laics, no sols veus créixer el ramat que t'ha estat confiat, sinó que proporciones un eficaç auxili a l'Església en la urgent evangelització de la societat actual».[5]

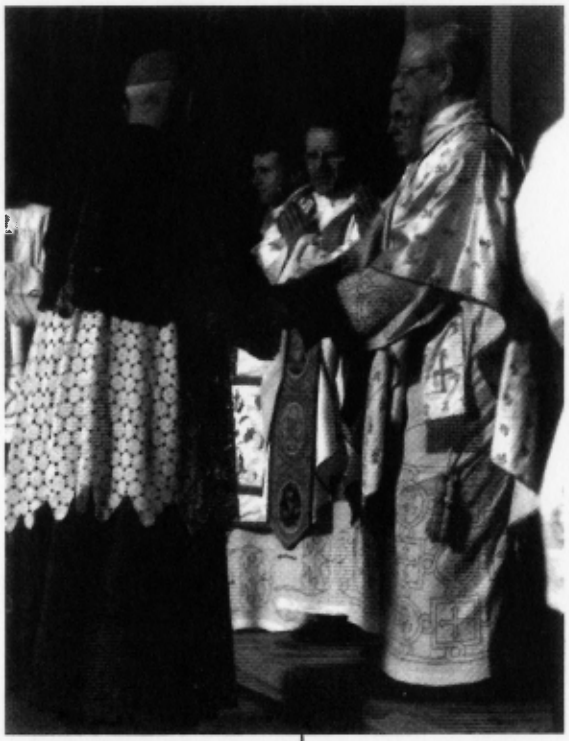

Moment de l'entrega de la butlla "*Ut sit*" al prelat de l'Opus Dei (19-11-1983), en aquell moment Mons. Alvaro del Portillo.

Resulta impossible valorar en termes quantitatius els fruits apostòlics que es deriven de l'acció de la Prelatura, ja que aquests no es redueixen als produïts per les activitats institucionals de la Prelatura, sinó que cal comptar amb els que sorgeixen de l'apostolat personal dels fidels de l'Opus Dei. A això es referia el Papa quan, parlant als joves que participen en els mitjans de formació cristiana impartits per la Prelatura, els animava a realitzar «l'apostolat d'amistat, que sant Josepmaria, fundador de l'Opus Dei, descriu com 'amistat personal, sacrificada, sincera: de tu a tu, de cor a cor' (Solc, núm. 191). Cada cristià és convidat a ser amic de Déu i, amb la seva gràcia, atreure vers Ell els seus amics. L'amor apostòlic es converteix així en una autèntica passió que es tradueix a comunicar als altres la felicitat que es troba en Jesús».[6]

Cada cristià és convidat a ser amic de Déu i, amb la seva gràcia, atreure a Ell els seus amics. L'amor apostòlic es converteix així en una autèntica passió que es tradueix en comunicar als altres la felicitat que es troba en Jesús.

[5] BENET XVI, Carta al Prelat de l'Opus Dei, 9 de juliol de 2005.
[6] BENET XVI, Discurs als participants en el Congrés UNIV, 10.IV.2005.

Biblioteca Virtual Josemaría Escrivá de Balaguer y Opus Dei